

Dienst Geriatrie

Ingang 50, route 530
T +32 (0)9 332 20 82
zp.geriatrie@uzgent.be

Deze brochure werd enkel ontwikkeld voor gebruik binnen het UZ Gent.
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het UZ Gent.

Universitair Ziekenhuis Gent
C. Heymanslaan 10 | B 9000 Gent
T +32 (0)9 332 21 11 | E info@uzgent.be

www.uzgent.be

Volg ons op

DELIER OF ACUTE VERWARDHEID

DELIER OF ACUTE VERWARDHEID

Wanneer we ziek zijn, hebben we het moeilijker om ons te concentreren of om complexe taken uit te voeren. Bij oudere mensen met een acute aandoening kunnen deze moeilijkheden zeer uitgesproken zijn. Dit is precies wat gebeurt bij delier of acute verwardheid.

Een delier treedt plots op en is van voorbijgaande aard. Het kan op elke leeftijd voorkomen, maar vaker bij oudere mensen.

Oorzaken van delier

Acute verwardheid is geen ziekte op zich, maar is meestal het gevolg van een lichamelijke ontregeling. Het kan verschillende oorzaken hebben:

- ▲ Een acuut medisch probleem bv. een longontsteking of urineweginfectie
- ▲ Overmatig gebruik of plots onderbreken van (slaap) medicatie of alcohol
- ▲ Bedrust of immobilisatie
- ▲ Problemen met plassen of ontlasting
- ▲ Stoornissen in slaap- en waakritme
- ▲ Stress rond de ziekenhuisopname, rond de ziekte of een operatie
- ▲ Slechte voedingstoestand en uitdroging
- ▲ Hevige pijn

De arts en de andere teamleden proberen zo snel mogelijk de oorzaak van het delier vast te stellen en te behandelen.

Verschijselen van delier

Bij een delier kunnen zich één of meerdere van de volgende verschijnselen voordoen:

- ▲ De patiënt kan de aandacht er niet bijhouden. In gesprekken lijkt niet alles door te dringen, de patiënt is snel afgeleid en herhaalt veel.
- ▲ De oriëntatie in tijd, plaats en persoon kan gestoord zijn. De patiënt weet niet meer waar hij is, is niet meer 'bij de tijd'. De patiënt is de grip op zichzelf en zijn omgeving kwijt. Hij kan daardoor angstig, achterdochtig of agressief zijn.
- ▲ De patiënt ervaart de werkelijkheid anders. Soms hoort en ziet de patiënt dingen die er niet zijn zoals bekende personen, stemmen en voorwerpen.
- ▲ Het geheugen functioneert minder goed. Iets wat u net hebt verteld kan de patiënt na korte tijd weer vergeten zijn.
- ▲ De patiënt is soms onrustig en kan niet stilzitten of kan zich terugtrekken en zelfs passief zijn.

Kenmerkend is dat deze verwardheid in de loop van de dag wisselt en 's avonds en 's nachts vaak het ergst is. Soms kan het nodig zijn om medicatie toe te dienen. Als de lichamelijke toestand verbetert, neemt de verwardheid meestal af. De totale duur van het delier kan variëren van enkele uren tot enkele dagen en soms zelfs tot enkele weken.

Omgaan met een patiënt met delier

- ▲ Ga steeds aan één kant van het bed zitten, zodat de patiënt zijn aandacht op één punt kan richten.
- ▲ Zeg steeds wie u bent. Herhaal bij ieder bezoek dat de patiënt in het ziekenhuis is en waarom. Herhaal regelmatig de informatie die u geeft. Praat in eenvoudige zinnen. Vertel wanneer u de volgende keer op bezoek komt en schrijf dit op.
- ▲ Probeer rustig en geruststellend aanwezig te zijn, bijvoorbeeld door de hand van uw naaste vast te houden.

- ▲ Ga niet mee in dingen die de patiënt hoort of ziet en die er in werkelijkheid niet zijn. Geef rustig aan dat uw waarneming anders is maar spreek de patiënt niet tegen. Probeer de patiënt af te leiden door te praten over bestaande personen en echte gebeurtenissen. Blijf rustig.
- ▲ Breng een volledige lijst mee waarop alle medicatie staat die uw familielid thuis inneemt.
- ▲ Zorg voor een klok, een kalender en foto's van bv. (klein)kinderen, huisdieren.
- ▲ Breng bril, hoorapparaat en/of gebitsprothese mee.
- ▲ Zorg voor dagkledij voor overdag en pyjama's voor 's nachts.
- ▲ Spoor uw familielid aan om te wandelen in de gang. Zorg voor goed aansluitende pantoffels of schoenen en breng eventueel loophulpmiddelen (wandelstok, looprek) mee.
- ▲ Laat de patiënt niet te veel slapen overdag om een duidelijk dag-nachtritme te behouden.
- ▲ Vraag aan familie en vrienden om het bezoek te spreiden zodat er regelmatig bekende gezichten aanwezig zijn.
- ▲ Stimuleer de patiënt om voldoende te eten en te drinken.
- ▲ Hou uw familielid op de hoogte van recente gebeurtenissen via tv, krant en radio.
- ▲ Meld veranderingen in het gedrag van de patiënt aan de verpleegkundige.

Wil u meer informatie, contacteer dan de arts of verpleegkundige van de afdeling.